

บทที่ 14

การพัฒนาเศรษฐกิจ

เนื้อหา

- 14.1 ความหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจ
- 14.2 ลักษณะของประเทศกำลังพัฒนา
- 14.3 วัฏจักรแห่งความยากจน
- 14.4 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ
 - 14.4.1 แนวคิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก
 - 14.4.2 ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบสมดุล
 - 14.4.3 ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบไม่สมดุล
 - 14.4.4 แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์
- 14.5 การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

สาระสำคัญ

1. การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้รายได้ที่แท้จริงต่อคนเพิ่มขึ้นติดต่อกันเป็นเวลานาน เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
2. วัฏจักรแห่งความยากจน เกิดจากความยากจนที่เป็นอยู่ ทำให้มีการออมน้อย และตลาดแคบจึงเกิดการลงทุนน้อย ไม่มีทางสะสมทุนเพียงพอ ที่จะเพิ่ม กำลังการผลิต จนหลุดพ้นจากความยากจนไปได้

3. ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบสมดุล เน้นการลงทุนพร้อมกันทุกอุตสาหกรรม เพื่อสร้างงานและรายได้ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องในแต่ละอุตสาหกรรมเป็นผู้ซื้อสินค้าในอุตสาหกรรมอื่น ซึ่งกันและกัน

4. ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบไม่สมดุล เกิดจากประเทศกำลังพัฒนา มีเงินทุนน้อย จึงควรเน้นการลงทุนในบางสาขาเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้เกิดการลงทุนในสาขาเศรษฐกิจอื่นๆ ตามมาในที่สุด

5. แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ จะเน้นการจัดหาสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ให้กับคนในเขตยากจนที่สุดก่อน ในที่สุดทุกส่วนของประเทศ ก็จะได้รับพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

จุดประสงค์

เมื่อศึกษาเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ จบแล้วจะทำให้เข้าใจ จุดมุ่งหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ วิธีการในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ทำให้สามารถวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจ

14.1 ความหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจ

การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง การทำให้รายได้ที่แท้จริงต่อคนเพิ่มขึ้นติดต่อกันเป็นเวลานาน เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจ จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

- 1) เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อให้มีสินค้าและบริการมากขึ้นหรือทำให้รายได้ที่แท้จริงต่อคนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 2) มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึงการมีความสมดุลในตลาดต่าง ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
- 3) มีความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ หมายถึงการมีความยุติธรรมในการกระจายรายได้ และการกำหนดราคา ทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ใกล้เคียงกัน
- 4) มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ หมายถึงการมีอิสระในการเลือกอาชีพและเลือกวิถีการดำรงชีวิตของแต่ละคน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน
- 5) มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หมายถึงการมีความมั่นคงในฐานะทางการเงินของประเทศ และสถาบันการเงินของประเทศ เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดสรรทรัพยากรของประเทศเพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ของประเทศ
- 6) มีความสงบทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- 7) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีสุขภาพแข็งแรง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

อภิปรายความแตกต่างระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจ

14.2 ลักษณะของประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศที่ถือว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนา จะเป็นประเทศที่คนในประเทศมีรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่ำกว่ารายได้ของคนในประเทศพัฒนาแล้ว โดยประเทศเหล่านี้ จะมีลักษณะดังนี้

- 1) มีการออมน้อย สืบเนื่องจากการที่ประชาชนในประเทศเหล่านี้มีรายได้ที่แท้จริงเฉลี่ยต่อคนต่ำ จึงไม่มีรายได้เหลือเป็นเงินออม
- 2) มีการลงทุนน้อย สืบเนื่องจากการออมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อการลงทุนน้อยการสะสมทุนจึงเกิดขึ้นน้อย การผลิตจะเป็นการผลิตที่ใช้แรงงานมากกว่าเครื่องจักร ทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตต่ำตามไปด้วย
- 3) มีความเหลื่อมล้ำในรายได้สูง ฐานะทางเศรษฐกิจของคนรวยและคนจนแตกต่างกันมาก และคนส่วนใหญ่เป็นคนจน
- 4) มีชนบทกรรมนิยม และวัฒนธรรมที่ไม่เอื้ออำนวยให้คนในประเทศเป็นนักธุรกิจ
- 5) สินค้าที่ผลิตได้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าขั้นปฐม และมีน้อยชนิด ทำให้ประเทศมีรายได้จากการส่งออกน้อยและไม่แน่นอน
- 6) มีประชากรหนาแน่น ทำให้รายได้ประชาชาติส่วนใหญ่ถูกใช้ไปในการบริโภคของประชาชน ไม่เหลือเป็นเงินออม
- 7) ทรัพยากรธรรมชาติ ยังไม่มีการนำมาใช้อย่างเต็มที่หรือใช้อย่างไม่คุ้มค่า เนื่องจากขาดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีในการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ และการเพิ่มมูลค่า

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

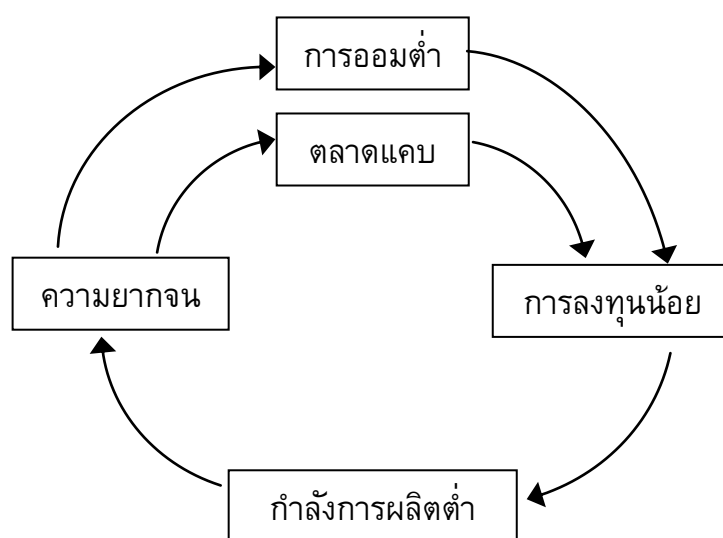
สรุปลักษณะของประเทศกำลังพัฒนา

14.3 วัฏจักรแห่งความยากจน

วัฏจักรแห่งความยากจน เป็นวิธีหนึ่งในการอธิบายสาเหตุที่ทำให้คนในประเทศด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนาไม่สามารถหลุดพ้นจากความยากจน

วัฏจักรแห่งความยากจน จะอธิบายความสัมพันธ์ จากความยากจนที่คนในประเทศ เหล่านี้เป็นอยู่เป็นเหตุเบื้องต้น และผลที่เกิดขึ้นตามมานั้นได้กลับมาเป็นเหตุให้เกิดความ ยากจนอีกครั้งหนึ่งเป็นวัฏจักร ดังภาพ

รูปที่ 14 – 1 ภาพวัฏจักรแห่งความยากจน



จากภาพ จากสาเหตุเบื้องต้นคือ การมีรายได้ที่แท้จริงต่ำหรือมีความยากจน ทำให้ การออมมีน้อย และประชาชนไม่มีอำนาจซื้อมากเพียงพอที่จะทำให้หน่วยธุรกิจขยายการ ลงทุน การสะสมทุนจึงมีน้อย ทำให้มีกำลังการผลิตอยู่ในระดับต่ำ เมื่อผลิตสินค้าได้น้อย ประชาชนจึงมีรายได้ต่ำ และยากจนต่อไป เป็นวัฏจักรแบบนี้ไม่รู้จบ จนกว่าจะมีเงินทุนจาก ภายนอกเข้าไปช่วยเพิ่มกำลังการผลิต วัฏจักรแห่งความยากจนจึงจะหมดไป

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

อภิปรายเหตุที่ทำให้เกิดความยากจน และผลที่เกิดจากความยากจนของประเทศ กำลังพัฒนา

14.4 แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ

แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนใหญ่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้แก่แนวความคิดและทฤษฎีต่อไปนี้

14.4.1 แนวความคิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก

นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก ซึ่งได้แก่ อัดัม สมิท และ จอห์น สจ๊วต มิลล์ อธิบายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจว่าเกิดจากการลงทุน ด้วยเงินออมของผู้ประกอบการ เมื่อมีการลงทุน รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นหรือเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คนงานได้รับรายได้เพิ่มขึ้น จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นจนถึงขนาดสูงสุด ซึ่งเป็นขนาดที่รายได้ต่อคนพอสำหรับการยังชีพขั้นต่ำเท่านั้น การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็จะหยุด และจะเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอีกครั้งหนึ่ง เมื่อผู้ประกอบการมีเงินออมสำหรับการลงทุน ดังนั้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวคิดนี้จึงมีลักษณะแบบขึ้นบันได

14.4.2 ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบสมดุล

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบสมดุล เสนอโดย P.N. Rosentein Rodan และ Ragnar Nurkse ให้มีการลงทุนทำการผลิตทุกสาขาเศรษฐกิจพร้อมกัน โดยเน้นการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค ที่มีความยืดหยุ่นต่อรายได้สูง เมื่อมีการขยายการผลิต ผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต และผู้ประกอบการจะมีรายได้มากขึ้น ซึ่งจะเป็นตลาดรองรับสินค้าและบริการซึ่งกันและกัน ตลาดจึงกว้างขึ้น และเกิดการขยายการผลิตในสาขาเศรษฐกิจต่างๆต่อไป ระบบเศรษฐกิจจึงเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

14.4.3 ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบไม่สมดุล

ทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบไม่สมดุลเป็นทฤษฎีที่เสนอโดย A.O. Hirschman เนื่องจากเขาเห็นว่าประเทศกำลังพัฒนามีเงินทุนจำกัด ไม่สามารถขยายการผลิตทุกสาขาเศรษฐกิจพร้อมกันได้ จึงควรเลือกลงทุนในสาขารูปโภค หรืออุตสาหกรรมการผลิต อย่างใดอย่างหนึ่งก่อน เช่น เลือกลงทุนในสาขารูปโภคก่อน ก็จะเกิดแรงจูงใจให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตเพิ่มขึ้น แต่ถ้าเลือกลงทุนตั้งโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตก่อน ก็จะเกิดแรงกดดันให้รัฐบาลเร่งลงทุนในสาขารูปโภคตามมา ในที่สุดแล้วก็จะเกิดจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

14.4.4 แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์

แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์เป็นแนวคิดของ Dudley Seers ที่เน้นการพัฒนาที่เริ่มจากตัวคน โดยเริ่มจากคนในเขตที่ยากจนที่สุดก่อน ทำให้คนเหล่านี้ได้รับสิ่งที่จำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการยังชีพ ซึ่งได้แก่

- 1) สิ่งของจำเป็นในการดำรงชีวิต หรือปัจจัย 4 สำหรับครอบครัว
- 2) บริการพื้นฐานของชุมชน เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบประปา การศึกษา สาธารณสุขมูลฐาน การสื่อสารและคมนาคม เป็นต้น
- 3) สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เช่น สิทธิในการมีส่วนร่วมตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับชุมชน เป็นต้น
- 4) การมีงานทำ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

วิเคราะห์ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีต่อความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่

14.5 การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นบันทึกเจตนารมณ์ของรัฐบาลในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนดำเนินการและหน่วยงานรับผิดชอบในการปฏิบัติงานไว้ชัดเจน

ประเทศไทยเริ่มมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบันมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ รวม 10 ฉบับ คือ

1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 ประกอบด้วยระยะแรกระหว่างปี พ.ศ. 2504 – พ.ศ. 2506 และระยะที่สองระหว่างปีพ.ศ. 2507 – พ.ศ. 2509 รวม 6 ปี เริ่มใช้วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2504

- 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 (2510 – 2514)
- 2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (2515 – 2519)
- 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (2520 – 2524)

- 4) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (2525 – 2529) เริ่มใช้วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2524 ถึง วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2529
- 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 (2530 – 2534)
- 6) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535 – 2539)
- 7) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2544)
- 8) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 – 2549)
- 9) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (2550 – 2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทย จะมีเป้าหมายสำคัญ เรื่อง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และมีระยะเวลาแตกต่างกันเล็กน้อย เช่น แผนฉบับที่ 1 เป็นแผน 6 ปี ในขณะที่แผนฉบับต่อมา เป็นแผน 5 ปี และแผนฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 4 เริ่มใช้วันที่ 1 มกราคม ตามปีปฏิทิน ในขณะที่แผนฉบับที่ 5 เป็นต้นมา เริ่มใช้วันที่ 1 ตุลาคม ตามปีงบประมาณ

นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างในสาระสำคัญ คือ แผนฉบับที่ 1 เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านเดียว ในขณะที่แผนฉบับต่อมา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งสองด้าน และตั้งแต่แผนฉบับที่ 9 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้อัญเชิญปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานโดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย

แบบฝึกหัดท้ายบท

เมื่อได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจจบแล้วจะสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่อไปนี้ได้

1. วัฏจักรแห่งความยากจน จะหายไปได้อย่างไร
2. ประเทศกำลังพัฒนาควรใช้แนวความคิดหรือทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจใดจึงจะเกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่

เฉลยคำถามท้ายบท

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 1

คำถามที่ 1. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ เกิดขึ้นเนื่องจากเหตุผลใด

แนวตอบที่ 1. ข้อ 4 เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัดเมื่อเทียบกับความต้องการของคนในประเทศซึ่งมีไม่จำกัดจึงก่อให้เกิดปัญหาพื้นฐานของทุกประเทศว่าประเทศควรจัดสรรทรัพยากรไปผลิตสินค้าอะไรอย่างไรให้กับคนกลุ่มใดเพื่อให้คนในสังคมพอใจมากที่สุด

คำถามที่ 2. ประเทศไทยอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบใด

แนวตอบที่ 2. ข้อ 5 ประเทศไทยอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบผสม ดังจะเห็นได้ว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่นิรฐบาลจะปล่อยให้ภาคเอกชนดำเนินการแต่หากดำเนินการแล้วกิจกรรมมีปัญหา คือ ทำให้คนบางกลุ่มเดือดร้อนรัฐบาลก็จะเข้าไปแทรกแซง เช่น นโยบายประกันราคาขั้นต่ำ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร หรือ นโยบายประกันราคา ขั้นสูงเพื่อช่วยเหลือผู้บริโภค เป็นต้น

คำถามที่ 3. ปัจจัยการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์ได้แก่อะไร

แนวตอบที่ 3. ข้อ 3 ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ

คำถามที่ 4. ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีแก้ไขปัญหามูลฐานทางเศรษฐกิจได้อย่างไร

แนวตอบที่ 4. ข้อ 2 ปล่อยให้กลไกตลาดทำงาน เนื่องจากระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ปัจจัยการผลิตทุกชนิดเป็นของภาคเอกชน การตัดสินใจดำเนินการทางเศรษฐกิจรัฐบาลจะไม่เข้าแทรกแซงภาคเอกชนจะดำเนินการโดยให้กลไกตลาดทำงานโดยเสรี

คำถามที่ 5. ข้อใดจัดว่าเป็นการศึกษาเศรษฐศาสตร์จุลภาค

แนวตอบที่ 5. ข้อ 3 เนื่องจากเศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้บริโภคคนใดคนหนึ่ง หรือผู้ผลิตรายใดรายหนึ่งถ้าเป็นเรื่องของประเทศจะเป็นการศึกษาเศรษฐศาสตร์มหภาค

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 2

คำถามที่ 1. ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ คือข้อใด

แนวตอบที่ 1. ข้อ 2 ปัจจัยกำหนดอุปสงค์ คือ ราคาสินค้าชนิดนั้น คำตอบในข้ออื่น ๆ ต่างเป็นปัจจัยกำหนดอุปทานทั้งสิ้น

คำถามที่ 2. ปัจจัยกำหนดอุปทาน คือข้อใด

แนวตอบที่ 2. ข้อ 2 ปัจจัยกำหนดอุปทาน คือ ราคาสินค้าชนิดนั้น คำตอบในข้อ 1 – 5 เป็นปัจจัยกำหนดอุปสงค์

คำถามที่ 3. เมื่อรายได้ของนายแดงสูงขึ้น เขาบริโภคสินค้า A มากขึ้น A เป็นสินค้าประเภทใด

แนวตอบที่ 3. ข้อ 3 สินค้าปกติเนื่องจากปริมาณความต้องการซื้อสินค้าปกติจะสัมพันธ์กับรายได้ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อรายได้สูงขึ้น ความต้องการบริโภคสินค้าปกติจะมากขึ้นด้วย

คำถามที่ 4. เมื่อราคาสินค้าอยู่ในระดับที่สูงกว่าราคาดุลยภาพจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้น

แนวตอบที่ 4. ข้อ 3 สินค้าล้นตลาด เนื่องจาก ณ ระดับราคาที่สูงขึ้นความต้องการขายสินค้ามีมากขึ้น ตามกฎของอุปทาน และความต้องการซื้อสินค้าน้อยลงตามกฎของอุปสงค์จึงมีผลให้เกิดสินค้าล้นตลาด

คำถามที่ 5. กรณีที่ราคาสินค้า X สูงขึ้นแล้วมีผลทำให้ความต้องการซื้อสินค้า Y ลดลง ท่านคิดว่าสินค้า X และ Y มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

แนวตอบที่ 5. ข้อ 3 สินค้าที่ใช้ประกอบกัน เนื่องจากเมื่อราคาสินค้า X สูงขึ้น ความต้องการซื้อสินค้า X จะลดลงตามกฎของอุปสงค์ และโจทย์กล่าวสินค้า Y ลดลงด้วย จึงเห็นได้ว่าสินค้า X และสินค้า Y ลดลงทั้งคู่ เนื่องจากราคาสินค้า X สูงขึ้น สินค้า X และ Y จึงเป็นสินค้าที่ใช้ประกอบกัน

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 3

คำถามที่ 1. สินค้าที่มีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาค่อนข้างมากคือข้อใด

แนวตอบที่ 1. ข้อ 3 น้ำหอม เนื่องจากเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยซึ่งมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาค่อนข้างมาก

คำถามที่ 2. บริษัทควรลดราคาสินค้าเพื่อให้มีรายรับรวมที่สูงขึ้น ในกรณีที่สินค้าของบริษัทมีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาเท่าไร

แนวตอบที่ 2. ข้อ 3 มากกว่า 1 เนื่องจากกรณีที่ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคามีค่ามากกว่า 1 หมายความว่าเมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไปหนึ่งเปอร์เซ็นต์มีผลให้ความต้องการซื้อสินค้าเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าหนึ่งเปอร์เซ็นต์ ดังนั้นเมื่อลดราคาสินค้า ให้ความต้องการซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นมากกว่าราคาสินค้าที่ลดลงจึงมีผลให้รายรับรวม ($TR = P \times Q$) เพิ่มขึ้น

คำถามที่ 3. ในระยะเวลาที่สั้นมากๆ ความยืดหยุ่นของอุปทานจะมีค่าเท่าไร

แนวตอบที่ 3. ข้อ 1 เนื่องจากช่วงเวลาที่สั้นมาก ๆ ผู้ผลิตไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิตได้เส้นอุปทานจึงไม่มีความยืดหยุ่นเลย

คำถามที่ 4. ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้จะมีเครื่องหมายลบในกรณีใด

แนวตอบที่ 4. ข้อ 5 เนื่องจากการที่ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้มีเครื่องหมายลบหมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ ดังนั้น เมื่อรายได้สูงขึ้นผู้บริโภคจะใช้สินค้าด้อยคุณภาพลดลง

คำถามที่ 5. ถ้าสินค้า A มีค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาเท่ากับ -0.5 ท่านคิดว่า A จัดอยู่ในสินค้าประเภทใด

แนวตอบที่ 5. ข้อ 1 เนื่องจากค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคามีค่าน้อยกว่า 1 ซึ่งหมายถึงเมื่อราคาสินค้าเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลให้ความต้องการซื้อสินค้า

เปลี่ยนแปลงไปน้อยมากสินค้าดังกล่าวจึงเป็นสินค้าที่จำเป็นต้องใช้ไม่ว่าราคา
จะสูงขึ้นเพียงใดก็ตามความต้องการซื้อจึงเปลี่ยนแปลงไปไม่มากนัก

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 4

คำถามที่ 1. อรรถประโยชน์ หมายถึงข้อใด

แนวตอบที่ 1. ข้อ 3 อรรถประโยชน์ หมายถึง ความพอใจที่ผู้บริโภคได้รับจากการ
บริโภคสินค้า

คำถามที่ 2. เมื่อผู้บริโภคได้รับสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อรรถประโยชน์ที่
เขาได้รับจากการบริโภคสินค้าชิ้นสุดท้ายจะลดลงตามลำดับเนื่องจาก
เหตุผลใด

แนวตอบที่ 2. ข้อ 2 กฎการลดลงของอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้าย ซึ่งกล่าวได้ว่าเมื่อ
ผู้บริโภคได้รับสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ อรรถประโยชน์ที่เขา
ได้รับจากการบริโภคสินค้าชิ้นสุดท้ายจะลดลงตามลำดับ

คำถามที่ 3. กรณีที่บริโภคสินค้า A เพียงชนิดเดียว คุณภาพของผู้บริโภคจะ
เกิดขึ้นเมื่อใด

แนวตอบที่ 3. ข้อ 3 คุณภาพของผู้บริโภคกรณีที่บริโภคสินค้าชนิดเดียวจะอยู่ที่
อรรถประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคสินค้าชนิดนั้นเท่ากับราคาสินค้านั้น

คำถามที่ 4. เส้นที่แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนการบริโภคสินค้าสองชนิดที่ต่างกันแต่ให้
ความพอใจเท่ากันคือเส้นใด

แนวตอบที่ 4. ข้อ 5 เส้นความพอใจเท่ากัน หมายถึง เส้นที่แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนการ
บริโภคสินค้าสองชนิดที่ต่างกันแต่ให้ความพอใจเท่ากัน

คำถามที่ 5. คุณภาพของผู้บริโภคตามทฤษฎีอรรถประโยชน์แบบเรียงลำดับจะ
เกิดขึ้นเมื่อใด

แนวตอบที่ 5. ข้อ 5 คุณภาพของผู้บริโภคตามทฤษฎีอรรถประโยชน์แบบเรียงลำดับจะ
เกิดขึ้นเมื่อบริโภคสินค้าในสัดส่วนที่เส้นความพอใจเท่ากันสัมผัสกับเส้น
งบประมาณ

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 4

ข้อ 1. ตอบข้อ (ง)

ข้อ 2. ตอบข้อ (ค)

ข้อ 3. ตอบข้อ (ก)

ข้อ 4. ตอบข้อ (ง)

ข้อ 5. ตอบข้อ (ง)

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 5

ข้อ 1. ตอบข้อ (ค)

ข้อ 2. ตอบข้อ (ง)

ข้อ 3. ตอบข้อ (ค)

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 6

ข้อ 1. ตอบข้อ (ง)

ข้อ 2. ตอบข้อ (ง)

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 7

ข้อ 1. ตอบข้อ (ค)

ข้อ 2. ตอบข้อ (ง)

ข้อ 3. ตอบข้อ (ง)

ข้อ 4. ตอบข้อ (ง)

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 9

- ข้อ 1. ตอบข้อ 5
- ข้อ 2. ตอบข้อ 1
- ข้อ 3. ตอบข้อ 4
- ข้อ 4. ตอบข้อ 5
- ข้อ 5. ตอบข้อ 3
- ข้อ 6. ตอบข้อ 3
- ข้อ 7. ตอบข้อ 1
- ข้อ 8. ตอบข้อ 5
- ข้อ 9. ตอบข้อ 4
- ข้อ 10. ตอบข้อ 5

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 10

- ข้อ 1. ตอบข้อ 1
- ข้อ 2. ตอบข้อ 4
- ข้อ 3. ตอบข้อ 1
- ข้อ 4. ตอบข้อ 1
- ข้อ 5. ตอบข้อ 3
- ข้อ 6. ตอบข้อ 3
- ข้อ 7. ตอบข้อ 5
- ข้อ 8. ตอบข้อ 1

ข้อ 9. ตอบข้อ 2

ข้อ 10. ตอบข้อ 3

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 11

ข้อ 1. ตอบข้อ 5

ข้อ 2. ตอบข้อ 3

ข้อ 3. ตอบข้อ 5

ข้อ 4. ตอบข้อ 2

ข้อ 5. ตอบข้อ 2

ข้อ 6. ตอบข้อ 4

ข้อ 7. ตอบข้อ 5

ข้อ 8. ตอบข้อ 5

ข้อ 9. ตอบข้อ 3

ข้อ 10. ตอบข้อ 1

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 12

คำถามที่ 1 จงสรุปประเภทของกิจกรรมด้านการคลังของรัฐบาล

แนวคำตอบที่ 1 กิจกรรมด้านการคลังประกอบด้วย กิจกรรมด้านการจัดเก็บภาษีอากร
กิจกรรมด้านการใช้จ่าย และกิจกรรมด้านการกู้ยืม

คำถามที่ 2 จงอธิบายเหตุผลที่รัฐบาล ต้องเข้ามามีบทบาทในระบบเศรษฐกิจ

แนวคำตอบที่ 2 เหตุผลที่รัฐบาล ต้องเข้ามามีบทบาทในระบบเศรษฐกิจ คือ ทำการผลิต
สินค้าที่เอกชนไม่ทำ ทำการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาครัฐบาลและ

ภาคเอกชน ทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

คำถามที่ 3 จงอธิบายความแตกต่างระหว่างรายได้ กับรายรับของรัฐบาล

แนวคำตอบที่ 3 รายได้ของรัฐบาล หมายถึง เงินภาษีและเงินอื่นที่รัฐบาลมีสิทธิเรียกเก็บ ส่วนรายรับ จะหมายถึง จำนวนเงินที่รัฐบาลได้รับทั้งหมดซึ่งอาจจะเป็นรายได้ทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน และเงินกู้บางส่วน รายรับและรายได้จึงอาจจะไม่ใช่จำนวนเดียวกันเสมอไป

คำถามที่ 4 จงอธิบายหลักการจัดเก็บภาษีของประเทศไทย

แนวคำตอบที่ 4 กรมสรรพากร ได้ใช้หลักการเก็บภาษีที่ดี กล่าวคือ

1) กำหนดอัตราภาษี สำหรับภาษีแต่ละประเภทไว้แน่นอนและใช้กับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ตามที่กฎหมายกำหนด เป็นไปตามหลักความยุติธรรมและหลักความแน่นอนในเรื่องอัตรา

2) กำหนดเวลาชำระภาษีแต่ละประเภทไว้แน่นอน เช่น ชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระหว่างเดือน มกราคม – มีนาคม ของทุกปี เป็นต้น เป็นไปตามหลักความแน่นอนในเรื่องเวลาที่ไปยื่นแสดงแบบเพื่อเสียภาษี และหลักความสะดวก เหมาะสมกับฤดูกาล

3) กำหนดวิธีการชำระภาษี และสถานที่ติดต่อที่ชัดเจน ทำให้ผู้ยื่นแบบชำระภาษีมีความสะดวก เป็นไปตามหลักความแน่นอน และความสะดวกในการชำระภาษี

4) จัดส่งแบบแสดงรายการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ผู้มีเงินได้ทุกราย และเพิ่มการชำระภาษีทางอินเทอร์เน็ตเป็นการอำนวยความสะดวก และเกิดความประหยัดแก่ผู้เสียภาษี

จากรายละเอียดดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่ากรมสรรพากรพยายามใช้หลักการเก็บภาษีที่ดี เพื่อให้ผู้เสียภาษียินดีเสียภาษีมากขึ้น

- คำถามที่ 5** จงอธิบายวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล
- แนวคำตอบที่ 5** วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล มีดังนี้คือ เพื่อเป็นรายได้ของรัฐบาล เพื่อควบคุมการบริโภคบางประเภท เพื่อส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และเพื่อใช้รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
- คำถามที่ 6** จงอธิบายผลของการเก็บภาษีทางอ้อมต่อการกระจายรายได้
- แนวคำตอบที่ 6** การเก็บภาษีทางอ้อม เป็นการเก็บจากผู้จำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งผู้จำหน่ายสินค้าจะผลักภาระภาษีไปให้ผู้ซื้อ ด้วยการเพิ่มราคาสินค้า ดังนั้นผู้ที่บริโภคสินค้ามาก จะต้องรับภาระภาษีมากตามไปด้วย
- ดังที่ทราบแล้วว่า คนจนจะมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าเป็นสัดส่วนที่สูง เมื่อเทียบกับรายได้ ดังนั้นคนจนจึงรับภาระภาษีทางอ้อมเป็นสัดส่วนที่สูง เมื่อเทียบกับรายได้ด้วย การเก็บภาษีทางอ้อมจึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในรายได้มากขึ้น
- คำถามที่ 7** จงอธิบายผลของการเก็บภาษีทางตรงในอัตราก้าวหน้าต่อการกระจายรายได้
- แนวคำตอบที่ 7** ภาษีทางตรง เป็นภาษีที่ผู้จ่ายผลักภาระไปให้ผู้อื่นไม่ได้ ดังนั้นการเก็บภาษีทางตรงในอัตราก้าวหน้า ทำให้ผู้มีรายได้มาก ต้องเสียภาษีในสัดส่วนที่มากกว่า ผู้มีรายได้น้อย ทำให้การกระจายรายได้เป็นธรรมมากขึ้น
- คำถามที่ 8** ผลกระทบจากการใช้จ่ายของรัฐบาลต่อการแก้ไขภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ
- แนวคำตอบที่ 8** เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จะมีคนว่างงานจำนวนมากรัฐบาลต้องรีบใช้จ่าย เพื่อช่วยเหลือผู้ว่างงานให้มีเงินใช้จ่าย ดังนั้นจะเป็นการใช้จ่ายของรัฐบาลในการทำโครงการขนาดเล็กซึ่งสามารถช่วยเหลือผู้ว่างงานได้ในระยะสั้นเท่านั้น ในระยะต่อมา รัฐบาลต้องลงทุนในโครงการขนาดใหญ่

เพื่อสร้างงานที่มั่นคงแก่คนงาน ทำให้ประชาชนมีรายได้และกล้าใช้จ่าย หน่วยธุรกิจจะเริ่มขยายการผลิตและเพิ่มการลงทุน ระบบเศรษฐกิจจะเริ่มฟื้น รัฐบาลต้องทุ่มค่าใช้จ่ายให้มาก ระบบเศรษฐกิจก็จะฟื้นตัวได้เร็ว และเข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจรุ่งเรืองอีกครั้งหนึ่ง

คำถามที่ 9 อธิบายสาเหตุที่รายจ่ายของรัฐบาลมีมากกว่ารายได้ จนทำให้รัฐบาลต้องกู้ยืมจากภาคเอกชน

แนวคำตอบที่ 9 สาเหตุที่ทำให้รายจ่ายของรัฐบาลมีมากกว่ารายได้ที่รัฐบาลเรียกเก็บได้ ทำให้รัฐบาลต้องกู้ยืมจากสถาบันการเงินมี 5 ประการ คือ

1) กู้เพื่อลงทุนในสาธารณูปโภค เช่น การสร้างถนน และสร้างเขื่อน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดการสะสมทุน และเกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

2) กู้เพื่อชดเชยรายได้ที่เก็บไม่ทันรายจ่าย จะเกิดขึ้นในช่วงต้นปีงบประมาณ ซึ่งมีรายจ่ายจะต้องจ่าย แต่ยังไม่เก็บภาษีได้ไม่เพียงพอ จะมีการออกตั๋วเงินคลังมาขาย เพื่อกู้ยืมในระยะสั้น

3) กู้เพื่อชดเชยรายได้ที่เก็บได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย เกิดจากการใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งกำหนดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลโดยไม่ขึ้นกับรายได้ ทำให้บางปีมีรายจ่ายมากกว่ารายได้จากภาษีอากร

4) กู้เพื่อใช้จ่ายในยามสงครามหรือกรณีจำเป็นเร่งด่วน เช่น เกิดภัยธรรมชาติรุนแรง เป็นต้น ซึ่งต้องใช้เงินจำนวนมากและไม่ได้ตั้งงบประมาณไว้

5) กู้เพื่อชำระหนี้เก่าที่ถึงกำหนด ในกรณีมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้หนี้

คำถามที่ 10 อธิบายความสำคัญของงบประมาณแผ่นดิน

แนวคำตอบที่ 10 เนื่องจากงบประมาณ เป็นแผนในการจัดหารายรับ และการใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจาย

รายได้และการจ้างงาน ดังนั้นจึงมีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ของประเทศ ก่อนประกาศใช้ งบประมาณจึงต้องผ่านการพิจารณาของรัฐสภาซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ของประเทศ นอกจากนี้ยังใช้วางแผนการดำเนินงานของรัฐบาล ในการ จัดหารายได้ การใช้จ่าย และการกู้ยืม อีกด้วย

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 13

คำถามที่ 1 จงสรุปสาเหตุที่ทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของแต่ละประเทศไม่เท่ากัน

แนวคำตอบที่ 1 สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของแต่ละประเทศไม่เท่ากัน จะมาจาก 3 สาเหตุที่สำคัญ คือ

1. ความแตกต่างของสภาพดินฟ้าอากาศ
2. ความแตกต่างของทรัพยากรธรรมชาติ
3. ความชำนาญในการผลิตสินค้าแต่ละชนิด ของแรงงานในแต่ละประเทศแตกต่างกัน เมื่อต้นทุนในการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันของแต่ละประเทศไม่เท่ากันจึงทำให้ราคาสินค้าแตกต่างกันไปด้วย

คำถามที่ 2 อธิบายสาเหตุที่ประเทศต่างๆ ดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน

แนวคำตอบที่ 2 แม้ว่าการค้าแบบเสรีจะมีประโยชน์ต่อประชาชนในประเทศแต่ทุกประเทศก็ได้ใช้นโยบายการค้าแบบคุ้มกัน ด้วยเหตุผลดังนี้

1. เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมเกิดใหม่ในประเทศ
2. เพื่อแก้ปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน
3. เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานในประเทศ

คำถามที่ 3 มาตรการที่ใช้ในการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน

แนวคำตอบที่ 3 มาตรการที่ใช้ในการดำเนินนโยบายการค้าแบบคุ้มกัน ได้แก่

1. การตั้งกำแพงภาษี
2. การควบคุมการนำเข้า
3. การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
4. การให้เงินอุดหนุนผู้ส่งออก
5. การห้ามตลาด
6. การทำข้อตกลงทางการค้ากับบางประเทศ

คำถามที่ 4 ข้อเสียที่สำคัญของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวคืออะไร ? และจะแก้ไขได้อย่างไร ?

แนวคำตอบที่ 4 ข้อเสียที่สำคัญของระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว คืออัตราแลกเปลี่ยนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้เกิดความเสถียรของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งจะแก้ไขด้วย การทำสัญญาซื้อ หรือขายล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น ในวันที่ทำสัญญาขายสินค้า อัตราแลกเปลี่ยนเป็น 35 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ แต่ในวันที่รับชำระค่าสินค้า อัตราแลกเปลี่ยนเป็น 30 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ จะทำให้ผู้ส่งออกได้รับเงินบาทน้อยลง 5 บาททุก 1 ดอลลาร์ที่ได้จากการส่งออก ซึ่งอาจทำให้ผู้ส่งออกขาดทุน แต่ถ้าผู้ส่งออกทำสัญญาขายดอลลาร์ที่จะได้รับล่วงหน้า ในวันที่ทำสัญญาขายสินค้า ในอัตรา 35 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ โดยยอมจ่ายค่าธรรมเนียมเล็กน้อย อัตราแลกเปลี่ยนในวันรับชำระค่าสินค้าจะเปลี่ยนไปเท่าไร ก็ไม่มีผลต่อจำนวนเงินบาทที่ผู้ส่งออกจะได้รับ ในทำนองเดียวกัน ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเป็น 36 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ ในวันที่ทำสัญญาซื้อสินค้าของผู้นำเข้า แต่ในวันชำระค่าสินค้าเข้า อัตราแลกเปลี่ยนเป็น 40 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ ก็จะทำให้ผู้นำเข้าต้อง

จ่ายเงินบาทเพิ่มขึ้นในการซื้อเงินดอลลาร์เพื่อส่งไปชำระค่าสินค้าเข้า ทำให้ผู้นำเข้าได้รับผลขาดทุน ดังนั้น การทำสัญญาซื้อดอลลาร์ล่วงหน้า ในอัตรา 36.50 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้

คำถามที่ 5 วิเคราะห์สาเหตุที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ ตั้งแต่ยกเลิกระบบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

แนวคำตอบที่ 5 เนื่องจากในปี พ.ศ.2516 ที่ระบบกองทุนการเงินระหว่างประเทศถูกยกเลิก ธนาคารพาณิชย์ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ทำให้ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าไม่สามารถป้องกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ การค้าระหว่างประเทศจะหยุดชะงัก จนถึงปีพ.ศ. 2522 ธนาคารพาณิชย์จึงได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าได้

คำถามที่ 6 จงสรุปความสำคัญของตลาดเงินระหว่างประเทศต่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

แนวคำตอบที่ 6 ตลาดเงินระหว่างประเทศ จะมีตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้น จะใช้เป็นอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงในตลาดอื่นและตลาดกู้ยืมเงินทุนระยะสั้น ซึ่งอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น จะใช้เป็นอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงในตลาดอื่น ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจึงใช้อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในตลาดเงินระหว่างประเทศที่สำคัญเหล่านั้น มาเป็นอัตราอ้างอิงได้ เพราะเป็นอัตราที่เกิดจากการซื้อขายเงินตราต่างประเทศจำนวนมาก และเกิดจากการกู้ยืมเงินทุนจำนวนมาก

- คำถามที่ 7** ตลาดทุนที่รัฐบาลสามารถกู้ยืมเป็นเงินดอลลาร์ ได้แก่ตลาดใดบ้าง
- แนวคำตอบที่ 7** ตลาดทุนที่สำคัญที่รัฐบาลสามารถกู้ยืมเงินดอลลาร์ได้คือ ตลาดพันธบัตรแยงกี ในประเทศสหรัฐ ตลาดพันธบัตรโซกุล ในประเทศญี่ปุ่น ตลาดยูโรดอลลาร์ ในประเทศอังกฤษ และตลาดเอเชียดอลลาร์ ในประเทศสิงคโปร์และฮ่องกง
- คำถามที่ 8** ในระบบการเงินที่กำหนดค่าเงินเทียบกับตะกร้าเงินเป็นระบบการเงินที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบใด ?
- แนวคำตอบที่ 8** เนื่องจากในปัจจุบัน ไม่มีระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ดังนั้น การใช้ระบบการเงินที่อิงค่ากับตะกร้าเงิน ซึ่งประกอบด้วยเงินหลายสกุลที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว จึงเป็นระบบการเงินที่เป็นอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวด้วย
- คำถามที่ 9** เมื่อดุลการชำระเงินขาดดุล จะทำให้เกิดปัญหาใด?
- แนวคำตอบที่ 9** การขาดดุลการชำระเงิน จะทำให้ทุนสำรองระหว่างประเทศลดลง ถ้าทุนสำรองระหว่างประเทศ เหลือน้อยค่าเงินจะไม่มีเสถียรภาพ จนเกิดปัญหาการโจมตีค่าเงินหรือผู้ส่งออกในต่างประเทศ ไม่ยอมขายสินค้าให้ประเทศที่ขาดดุลติดต่อกันนาน ทำให้เกิดการขาดแคลนสินค้า
- คำถามที่ 10** เมื่อดุลการชำระเงินเกินดุล จะทำให้เกิดปัญหาใด ?
- แนวคำตอบที่ 10** การมีดุลการชำระเงินเกินดุล จะทำให้ได้รับทุนสำรองระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น และค่าเงินจะแข็งค่า ทำให้ปริมาณการส่งออกลดลง เพราะสินค้าออกมีราคาแพงขึ้น เมื่อเทียบกับสินค้าจากประเทศอื่น ปริมาณการส่งออกที่ลดลง จะทำให้เกิดปัญหาการว่างงานภายในประเทศตามมา

เฉลยคำถามท้ายบทที่ 14

คำถามที่ 1 วัฏจักรแห่งความยากจน จะหายไปได้อย่างไร

แนวคำตอบที่ 1 วัฏจักรแห่งความยากจน จะหายไปได้ด้วยการเพิ่มการลงทุนด้วยเงินทุนจากภายนอกประเทศ เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตของประเทศทำให้ความยากจนหมดไป

คำถามที่ 2 ประเทศกำลังพัฒนาควรใช้แนวความคิดหรือทฤษฎีการพัฒนา เศรษฐกิจใด จึงจะเกิดประโยชน์กับประชาชนส่วนใหญ่

แนวคำตอบที่ 2 แนวคิดหรือทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่เน้นการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ จะไม่ช่วยให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เพราะผลผลิตที่ได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาไม่ถูกแบ่งปันให้กับประชาชนส่วนใหญ่อย่างทั่วถึง ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นส่วนมากไปตกอยู่กับคนส่วนน้อยบางกลุ่ม คนส่วนใหญ่จึงได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจเพียงเล็กน้อย ดังนั้น แนวคิดที่ทำให้คนที่ยากจนได้รับสิ่งจำเป็นต่อการยังชีพจนสามารถพัฒนาตนเองได้และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก่อน และทำต่อไปแบบนี้เรื่อยๆ ในที่สุดคนทั้งประเทศก็จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน